

Csorba
Győző
Ritmus,
rend,
zene

Csorba
Győző

*

Ritmus,
rend,
zene

Csorba Győző

Csak helyben
használatra

184066

Martyn Ferenc rajzai

210

Ritmus, rend, zene

Így szabálytalanul szabályos.
A kis káosz nagy geometria.
Görbe ágak közt görbe szél,
örvény a lélek mélyein,
alvás, evés, szeretkezés,
henyélés, munka: ködgomoly,
nyúló, forgó, magába botló,
hunyaszkodó, erőszakos,
földön fekvő, ágaskodó,
s mind együtt: ritmus, rend, zene.

Szívig hat a csecsemősírás,
velőkig a halálüvöltés,
ez is, az is forgat, zilál.
Káprázatos, mi van a réten,
lapulevél-árnyéknyi réten,
egy csöppnyi vízben, fönt az űrben,
macskaszemben és kutyaorrban,
népek meg emberek között,
évszázadok árkaiban:
zűrzavar – ritmus, rend, zene.

Holnap vajon mi lesz velem?
Dzsungel-ösvényen értem eddig:
eleven örömök, bajok
fújtak rám fagyot, meleget;
kardok kísértek és ölek,
szövetségek és árulások,
kibuggyanó vér s kacagás.
Akármi lesz holnap velem,
valahány béke, háború:
a vége: ritmus, rend, zene.

Beszélgetés a költészetről

D. Z. ifjú olasz költő alig múlt még húszesztendős de a versírást abba hagyja erről beszélt nekem
hosszasan nagy meggyőződéssel meggyőzni vágyva szinte engem is hogy többé ne írjak én se mert úgy mond a verset kevesen olvassák hatása ilyenformán alig lehet márpedig az írónak az irodalomnak hatnia kell nélküle semmi értelme

Én nem mondtam ellent csodaszép nyári délelőtt volt a Pinción egy vendéglő kertjében ültünk sör mellett a harmadik asztalnál szerelmesek nézték egymást szorongatták egymás kezét csak néha szóltak az út szélén öregember egy padon újságját letette a levegőbe bámult unokája (nyilván az volt) egy apró pléhvödörbe kavicsot rakott dundi kis kölyök a lombok rácsán áthullott a napfény

D. Z. az olasz- és világ- politikát taglalta fejtegette Igaza van igazsága mondogattam bólogattam is hozzá

közben arra gondoltam jó fontos nagyon hatni fontosak a cselekvők fontos célt és utat mutatni nékik de élnek itt és másutt olyanok is mint ez a két szerelmes mint ez a vén s mint ez a gyermek akik a csöndet szeretnék meghallani a levegőt látni a játék komolyságát megtanulni akik a sárga kavicsos s a zöld gyepen ingó napfény-foltocskákra kíváncsiak.

Az omló városfalat is fölgyújtotta a fény.
Kövér dongó sütkérezik, ráért meghízni már.

Hosszú volt, hosszú volt a tél,
azért csak vége lett,
és tavasz lett, habár
nem látni még sehol virágot, levelet.

Egy régi őrtorony helyén épült az én szobám,
a város fölött magasan. – Ma is még őrtorony,
mert csönd van itt, csönd s jó magány,
békén fürkészhetek
a földi dolgokon,
magamba s messzire egyformán nézhetek.

A szótól lassan elszokom: nem örök dolga ez,
vagy olykor csak, s ha olykor is, mindig haszontalan.
Hallgatni s látni érdemes:
a szép törvényeket,
magam és nem-magam,
a vonzódásokat s idegenségeket.

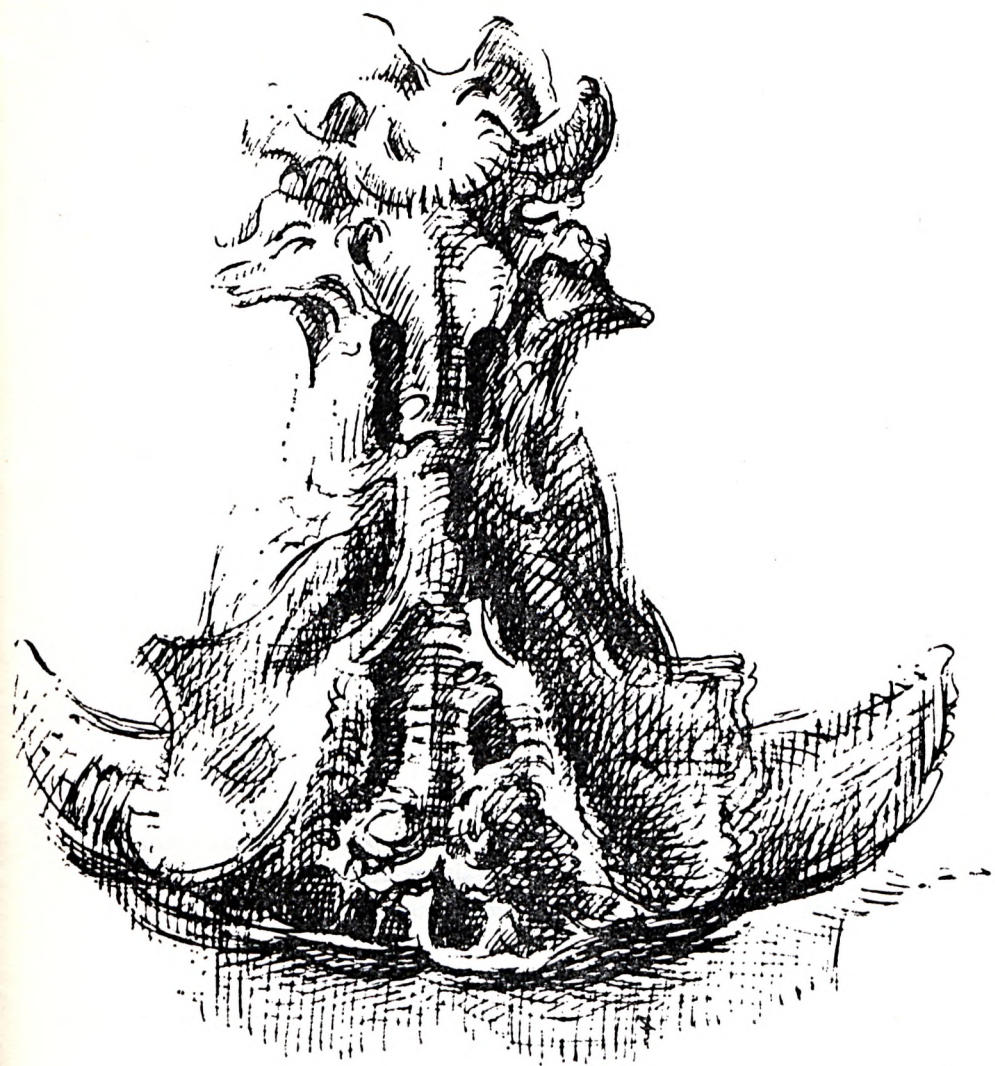
A szótól lassan elszokom, s a szó tőlem szökik; –
de több az élet mint a szó, nem is fáj már nagyon.
S most újra élet ütközik,
most élet ütközött
a fosztott tájakon,
új élet ütközött életeim között.

Új élet, biztos folytatás, a múltén biztosabb,
nemcsak jobb részem őrzi meg – lényem minden színét:
a fényeket, az árnyakat,
az el nem mondhatót,
a lényeg lényegét,
a csak megélhető, az egyetlen valót.

Ó, kétszeres tavasz! Tavasz kívül, tavasz belül:
kislányom, duzzadó rügyek, szikrázó fény-eső,
feltámadás köröskörül,
viharzó győzelem,
tenger piros tető,
játszó füst-pántlikák a víg kéményeken!

Forgó galambraj, porlatag-kavargó hangyaboly,
elvillanó gyík, mit-tudom-miféle száz bogár,
a fogyhatatlan föld alól
kitört makacs füvek,
melyek most a kopár
határt zengő színű mezzel díszítitek!

Ó, élni együtt induló csodálatos sereg!
Az őrtorony lakója, én, kinél régóta már
a halál vendégeskedett,
ajtóm és ablakom
kitárom: a halál
helyett ti osszátok meg ágyam, asztalom!

A kényes-omlatag vidék remegve füstölög szét,
s az íves láthatár merev szélébe ékelt
és hasztalan szabadkozó tavakból
mohón hörpölget hosszú kortyokat
a földre-hajló teknő-forma ég-alj.

Fény ví a fénnel itt meg ott szikrázó forgatagban,
süvít a villanó gerely, sajdulva rí az űr,
fölszáll a kín, s kecses körökben leng az öblös,
hullám-vető, szelid lapály ölében,
aztán a dermedő magasba csap.

Kucorgó, gyáva kedvedet cikázó gyík hátára fektesd,
serkentse föl, s a lusta köd guruljon el belőle,
kössön rá tréfás hurkokat –, csomózd hanyatló kedvedet
a tátott-szájú kémények vidám
torkából gombolyogva ömlő ritka fűsthöz.

Ó, nézd az utak villogó szalagjait, szegélyükön
a szunnyadó fák borzait, melyek fáradhatatlan
villannak és fakulnak és mindig bújtatnak egy kis éjt –,
ó, nézd az utak hangtalan kígyóit, rád-sziszegnek,
s szívedbe kúsznak: – ott keresd őket, ha majd hiányzanak.

Szívedbe kúsznak lassan, és a kényes-omlatag vidék
szívedre hull, akár a zizzenő por, ha
megáll a szél. Merülj magadba, ott keresd
őket, hiszen csak múltó emberszívben él
tovább a kagyló-héjú pillanat.

Gyermekkori táj

Nyár van megint, s én újra itt vagyok. –

Miket egy évig csak a képzelet
idézhett, ma szemtől-szembe látom.

Igen: az ott a nyurga és nyikorgó
harangláb, ott a szomszéd ház előtt

a két tuskóra szegzett deszkapad,
hol annyit üldögéltem estelenkint

öreg szomszédunk háborús meséit
hallgatva és ítélkező szavát

időről, világról, politikáról;

s hol annyit üldögéltem serdülő

barátaimmal lányokról susogva,
és ültem olykor lánnyal összebújva.

S emitt a régi-régi ház, amelybe
már harminc éve egyre visszajárok:

az udvar és a kert, a drótkerítés,

a kerek kút, az esőcsatorna

s alatta a mohás hordó, a konyha,

a tág, magas szobák, a nyáron át

kihalt és csöndes tantermek sajátos

szagukkal s arra ott az utca végén

a lassú víz, a hömpölygő Duna

s partján a gidres-gödrös vén füzes,

a töltésoldal, a kövek, a rezgő

nyárfák, a mosó asszonyok, a zúgás,

a mély homok, a nagyhangú libák

és minden, minden éppen úgy, akár

hajdan s akár a képzelet ölén.

Ó, jó-e, jó-e vissza-visszatérem? –
Ha baj szakad rá, inkább ismeretlen
vidékre vágyik futni a halandó,
hogy zökkent sorsát meg ne tudja mérni
az újdonságok más mértékein,
s maradjon meg sovány vigasztalásul
számára legalább a gyöngy kékely.

Ó, jó-e, jó-e vissza-visszatérem
e változatlan tájra, mely kegyetlen
ridegséggel hasonlít, s mér meg egyre,
ahol csak múlt s emlék terem, s amely
idézni tud csak, nincs már új szava?

Egynyári virág

Egyetlen nyár az egynyári virágnak: teljes virágöltő.

Nem bírok soha társa lenni. Semmiképp se bírok májusban, júniusban például, amikor ő tíz, tizenöt vagy húszéves hévvel, szomjúsággal és éhséggel él.

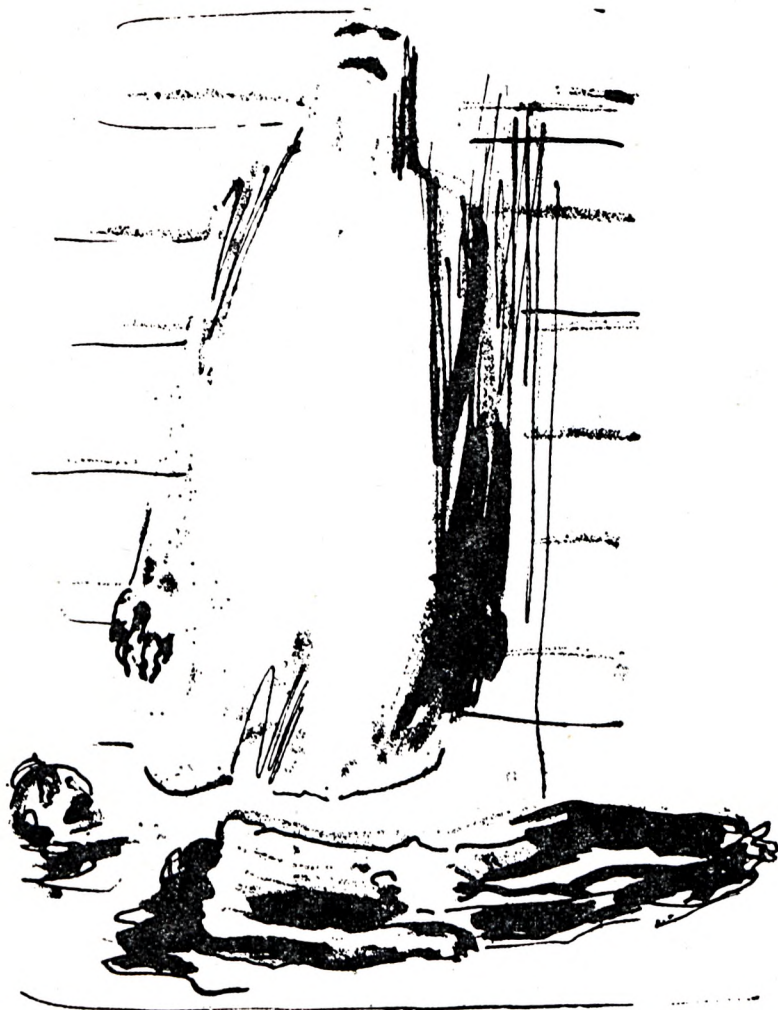
Csak izgatottan figyelhetem, talán kicsit gyanakodva, olykor elérzékenyülten s emlékezőn: min jutott túl, min van még innen, s hol áll egyáltalában.

Esetleg kiszámíthatnám azt a szeptemberi vagy októberi napot, amikor egykorúvá válunk. Csak villanásnyira. Elmegy mellettem, de pillanatra szinkronba kerülünk.

Aztán már csak utána nézhetek, csak tisztelhetem, ha éppen elfog a jámborság és a kegyelet. Mert menthetetlenül elébem öregszik.

S lesz számomra aggastyán, talán soha-meg-nem-tudható tudások tudója.

Lesz végül kerek életű halott, amit én magamnak csak szorongva remélhetek.

Akvarell-táj kő-lélek márvány-lélek

A márványnak nem árt a pára nem árt a kőnek

Láthat a szem bolyhos kontúrokat zilált

síkokat omlatag szerkezetet: a lélek

kő márvány a lélek a változó évszakra mitse hederít

A lélek évszakai mások a lélek ideje más:

vénebben jár a vén tőkék és fák között

ismeri makacs ritmusuk buzgó rabságuk ismeri

gyámoltalan védekezésük hogy mindenről lemondanak

csak megmaradjanak kopáran szürkén bármiképp

Egy-nyári lepkék bogarak tébolya pezseg mindenütt

a pusztulás előtti láz kavarja-űzi őket

A lélek kő-nyugodt előre s vissza tudja már

lepkék bogarak istene kiben szorozva-osztva

jelen van sorsuk-lényük valahány mozdulása

A pára majd fölszáll a lepkék bogarak tébolya kihuny

új arcot ölt a táj aztán megint aztán megint

cirnosodik a szem kútja mélyül sötétedik

A lélek kő márvány a lélek szigorú és kemény

legföljebb néhány karcolásnyit változik.

Novemberi délelőtt

Elvette városom a köd
a jó kalandok lépcsseit
a tűzfalakat füstöket
ablak-hunyorításokat
szeszélyes utca-árkokat

a zajok láncza elszakadt
önállóan önlengenek

a menekülés lépcsseit
maradt a négy fal semmi több
ennyi maradt csak semmi több
még a család is szétfutott
dolgai után

maradt a négy fal s kezesült
tárgyaim ezek a csaló
növendék-ringyók akiket
később más tesz kezessé

hogy vallató és vallatott
hogy börtön és fogoly legyek
magam körül
magam körül
kívül magamon
és belül

Ó novemberi délelőtt!

Esti ablak mögött

Tüzeket nyíló fekete rét esti város a völgyben
Félénk és izgatott mint aki jót vár de gyanakszik
Örömeit bánatait négy fal közé vitte a lélek
osztogatja és csillapítja hogy el bírja viselni álmát

A tó-tükre-ég messziről a földet mutatja a szemnek
Tüzeket nyíló fekete rét fentről borul ránk
Két teknőc-héj alul felül meglyuggatva s kívül parázsló
burok fehéren izzik a kicsi-nagy lyukakon keresztül

Hát én e ragyogásban itt? Négy fal közé szorulva szintén
a rét fölött és rét alatt rendeztem az elmúlt
nap kuszaságait készítem álom elé a lelkem:
osztogatom és csillapítom a nehezen viselhetőket

S még hívatlan vendégek is ülnek körém befejezetlen
találkozások árnyai kényes fehér kezükben
csábítás és emlékezés Megzavarodva fészkelődöm
sajgások és nosztalgiák buzognak föl husomban

A közénk ömlő éj csupán egyetlen éjszakára ment meg
Holnap lábam feléjük fordul szemem magukhoz csalogatják
Tétova leszek amikor határozottnak kéne lennem
A születő cselekvéseket születni vágyók háborítják

És aztán itt állok megint tüzeket nyíló fekete rétek
összehajló ívei közt gazdag gazda tűz-őre pásztor
kinek a fények gondjai hogy mire gyúlnak mire hunynak
az újuló meglendülések s nyugvások küszöbénél.

Beroskadt itt a táj, mint szépruhás halott
melle, kit tébolyult szerelem sírba tenni
nem enged és akit csak lassú és konok
harccal tud a halál végső birtokba venni. –
Beroskadt itt a táj – még néhol láthatod
a pusztulás nyomát: pár üszkös folt, más semmi,
beroskadt itt a táj, de, ó, ki gondol erre már?
Fénylő kincstárákat hord mindenütt a láthatár.

Sziklán ülök. Közel szállong az ős, de még
zöld a levél. A gyász piros-sárgája rejtve
lappang a szín alatt, erőtlen kürt-jelét
figyelve az okos szeleknek, majd amelyre
kitörhet boldogan: az élő szégyenét,
díszét és szégyenét fájlalva, ünnepelve, –
díszét és szégyenét, mert romlás, mert romolni kell,
díszét és szégyenét, mert jobb élő elől megy el.

Alant a völgy-lapályt szőlőtáblák fedik,
a kéklő négyszögek, mint ódon csataképen
a fölvonult hadak, melyeknek rendjeit
harc nem kavarta még. Idébb, a hegy tövében
csak tűnő s villanó részecskék sejtetik
a tárgyakat, mivel a hegy-falat merészen
benőtte a bozót, s miként a szél, az ágbogak
szemem előtt szelíd mozgással úsznak, inganak.

Balról a nyúlt Mecsek mint állat-óriás,
mely békén elfeküdt, s hasához hagyja bújni
jóltáplált kölykei, a dombokat. Csigás
bundájuk ujjaim begyén érzem simulni
vagy arcom ráncain mint lágy cirógatást. –
Kölyök-szag: rossz vagyok, jó volna megjavulni:
a felnőtt tévelyeg: szülőanyját, testvéreit
elhagyja, gyűjtöget, fogat meg körmöt élesít.

A völgyön túl a táj lankásan nő az ég
kékjére. Hengeres torony, simán kanyargó
fehér út, – még odébb házak seregletét
takarják dundi fák. A száz irányba tartó
tekintet meg-megáll, mélázik szertesztét,
kívül nyugodt a kép, bennem forgó-kavargó. –
Lehunyhátnám szemem: már semmit nem segítene:
húsunkban zengedez tovább az elnémult zene.

Sziklán ülök. Nehéz a dús légáradat,
nehéz, alig bírom: mégis feszít, emelget;
a lombok és füvek illata-íze rátapadt,
amint a táj fölött hullámozott és kerengett.
Nemcsak tudóm zihál, egész testemre átragad
a jámbor kapzsiság: mindent magamba nyeljek:
völgyet, hegyet, fehér utat, nyugalmat és derűt,
e roppant omlatag bájt és p hely-könnyű erőt.

Mindent magamba! csak mindent magamba, ó,
helyettük is, kik ott az ártatlan lapályos
s az alkony-táji nap fényében szunnyadó
szőlők és fák alatt a közet-éj halálos
országában gyűrött inakkal és fakó
szemmel feküsznek a pár-ölnyi ég alá most,
s néznének szertesztét, dagasztanák a mellüket,
de sűrű por kering, kínok között lélegzenek. –

Sziklán ülök. Zajos beszéd és lány-kacaj
szállal a Pihenő tetejéről a völgyre.
E kisdud őrtorony nevetető bástyáival
készül türelmesen a minden-éji pörre,
melyet halálra ví dühödt és zajtalan
hadaival a völgy s az erdő, s ő, a törpe
próbálja védeni haragjuk ellen rábizott
táját, s hiába: ősz felé zilált lesz és nyuzott. –

Szél jó a hegy mögül, megrebbenek, megyek.
A lombok támadó fortélyaik beszélik.
Sietnem kell. Ha itt szorulnék, senkinek
nem volna gondja rám. Lesem fürkészve mégis:
a Pihenő fehér terméskövei véresek,
sehol a lány-kacaj, szörnyeteg óra érik.
Az út végén az éj torlaszait építi már,
a kavicsokból is iszonyat ri és borzadály.

Séta és meditáció

A kényes őszi nap mindenhová élér.
Ennyi fény, ennyi fény! Ez már a fény utolja.
Rezgő fényoszlop a jegenye, óvatos
forrás iparkodik lábánál, hangja sincs.

A koporsóra itt nem gondol senki; halhatatlan
hittel építi házát, erődíti és béleli.
Gyanútlan sétáló, számat tátom minduntalan.

Ifjúkoromban váltig undorodtam:
kaloda-város, börtön-város, sivatag-város.
Nagyon sajnáltam magam érte.

Ház nőtt az üres telkeken, a dombokon, a réteken.
A bulgárkertek salátái, káposztái, zöldségei
házakká változtak, s ahol a labdát rúgtuk, a
gyakorlótér roppant gyep-négyszöge.

A hűtlen bűnhődik: a régít sem felejtheti,
az is benne van, ami nincs,
az is benne van, ami van:
most a hűnél hübbnek kell lennie.

Nagy kerekes-hidak, piaci bódék,
konflisok a Széchenyi téren,
árkok, eperfák, öreg temető,
fatelep, tehéncsorda, búzaföld,
kanyargós ródlipálya-lejtők,
madarak- és fák- napja, régi Tettye,

kaszárnya-ablakok alatt komiszkenyérért
siránkozó kölykök, vaskos beszédű,
kopott lányok . . .

Bennem van minden, ami nincs,
s bennem van minden, ami van.

Ó bűvölő város, sokarcú,
ha kérdeznék, nem tudnám, hogy milyen vagy.

Nyugalmak, zajok fészke,
kőszürke és levélzöld,
hegyen hivalkodó, völgyben rejtőzködő,
tegnapelőtti és holnaputáni,
makacs munkás, kéjjel lustálkodó,
öl-puha, aszkéta-rideg,
aggastyán-bölcs, kamasz-melldöngető:

ha kérdeznék, nem tudnám, hogy milyen vagy.

Nekem: A VÁROS mindörökre.

Ennyi fény, ennyi fény! Ez már a fény utolja.
Az ősz kirakta faltjait a tájra.
Ölében viszi a Mecsek a télbe
embereid és házaid.

Balatoni néhány sorosok

[A tóhoz, türelmetlenül]

Nem bírunk egyedül maradni,
pedig már fojtanak
a kikíváncozó szavak,
a megszületni vágyó mozdulások,
mocorgó vallomások.
Egyedül kéne már maradni,
nem csak így egymásra meredni
sétányok, kikötők,
emberi zaj-verők:
az idetolakvó világ
sokféle rácsain át.

[Parti kártyázó]

Veri a blattot, fúj, dörmög, hevül,
s olykor mélyen megbotránkozva hallja,
hogy az asszony – nyilván eszetlenül –
valamiféle Balatonba csalja.

[Javaslat]

Szigorú rendeletbe kéne adni,
hogy kinek mit van joga mutogatni.

[Egy öreg villára]

A kertbe a kertbe
a legvégébe a kertnek
a legvégén a házba
a legvégső szobába
becsukni ablakot ajtót
becsukni fület
becsukni szemet
s aludni aludni aludni
hosszút mélyet kanyargót

[Padok]

A móló mellett falvédő-liget:
rózsák futóban és bokorban
s utak és mindenekfölött padok,
de biz' malackodásra nem valók,
ha még csak ülnél is, löknek le zordan.

[Sex-hullám]

E vad tájban nincs kimélet:
vadul dúl a nemi élet.

[Anti-sex]

Hergelem magam: úgy sincs rajta sok,
milyen is lenne talpig meztelen?
Hanem hiába, nem megy a dolog:
vetkőztetés helyett öltöztetem.

[Vissza a természethez]

Oly tökéletes vadember lett,
hogy már-már szinte állat:
négykézláb mászik, hogyha túl begerjed,
és kettőn meg nem állhat.

Ez ám a szép nyár, mondhatom!
S ha véget ér a két hét,
visszajátszhatja maszek-alapon
a majom emberré-levését.

Egy régi folyóiratra

A túlvilági *Dunántúl*-hoz
a törzs előre ment
van már szerkesztő kritikus
és van már lektor is
akad író is egynehány
A lappal mi lehet?
Megjelenik-e s ha igen
hát rendszeresen-e
szigorú-e a szerkesztőség
milyen a színvonal?

Olykor ha fölnézek az égre
nagy fehér kupacok
tömörlenek a tiszta kékben
új szám lett kész talán

Mintha a felső példányokba
a szél belelapozna . . .

Tőlem mikor közölnek?

Nikla, november, 1820 után

Pár borjat ... valahány göbölyt ...
Mégántult a deres ... Holnap a méheket ...
Szél dűtötte a nagy kazalt ...
Pézn Sopronba ... levél ... Toncsi ... komisz kölyök ...
Doh-szag nyom, csupa víz a fal ...
Lassan fejteni kell, nem muzsikál a must ...
Pattan széjjel a homlokom ...
Borzongok ... szenelőm ... rándul a gyertyaláng ...
Gyertyák ... Zsuzska ... zörög, zörög ...
Ember senki ... vad éj ... s reggel is: ökrök és
fák, rét, marcona sár-magány.
Társam bükkfa-kupám: enyhület, égi szárny;
talpam: tüskökön és gyalog. –
Hős múlt, legmagasabb menny, zenit és nadír:
agyváz ... Kölcsey!? ... Mégis én! ...
Borzongok, keserű gőz lepi bé agyam,
borzongok, de a toll receg:

„Elröpültél már szeretett ifjúság!
Eljön a sok baj, és jó a sok aggság.
A vidám orcát halovány hidegség
Váltja fel gyorsan, s követ a betegség.”

Lám-é! négy kicsi sor, ennyire futja csak.
Szél szagatja az ablakot.
Vinnyog kint a csupált gesztenye és dió.
Borzongok ... szenelőm alél.
Jobb lesz – rajban a rém! – bújnom az ágyba már.

Egry műtermében

„Bizony nagyon sokat
nagyon sokat kell elvenni egy képből
hogy ne legyen üres”

– mondta a festő rekedten kicsi
köhögések köhécselések
s apró hamiskodó hunyorgatások
kíséretében s közben százezer
ránc támadt mozdult szűnt meg szögletes
arcán mely ott ingott két csontkemény
vállá fölött valamikor
ezerkilencszáznegyvenhét kora-
nyarán vagy májusban badacsonyi
műtermében ahogy
könnyű papírlapok
sorát átvándoroltatván kezén
rakta ki ámuló szemünk elé
egyre-másra kápráztató csodáit

S a rendíthetetlen néhány vonalból
ránk fújt a nedves szél ránk tündökölt
a fény lent fent oldalvást mindenütt
ránk dőlt a gazdag víz körülfogott
a könnyű táj s elvévén testi súlyunk
vitt ismeretlen boldogság felé

[I]

A köd látható s látást-romboló
ködöt virágzik a koratavasz
valódi virágaival nem ért föl még idáig

A köd a nyirok és homály
összenőtt ikre
itt a négy falon belül is úr
bár itt nem látható:
a szoba levegőjébe tapadt
a vaskos barna bútorokba tömérdek ágyneműkbe
Janus püspök őszes-csapzott hajába
bőrébe húsába csontjaiba
elméjébe szívébe

A vézna test gyakorlottan vacog
sokszor csinálta
tüze fénye hegye csak a két szemnek maradt
a két szem messze lát
látja hogy Medvevár egész környéke didereg
a szülőfalu faragott-kapus házai
a sárga szalmakazlak
Itália ege
a királyi udvar a király haragos pillantása
s a Mecsek alatt
az anyaszív-pihés püspöki vár.

[II]

Mégis:
jégmezőn kályha volt
sivatag-éjszakájában mécsvilág

Vasfegyverekkel csöndet zajt rendet zavart
vagy ami éppen kell vagy jólesik

de szívvel aggyal
meztelennel

A belső fény a csillagként vezérlő
nem nézte a láb érdekeit
sőt az egész test érdekeit sem

Cicomás-ünnepélyesen ágak-bogak között
nem-megtépetni lehetetlen
s utána még tükörbe lesni
nehéz

Megtette mégis:
mesélni akart
hírt adni hasznosat
nem nézte a lélek érdekeit sem.

[III]

A fényes-piros-csontos arcból
a föltámasztott fej gödreiből
szikrázón és hallatlanul
szó-parazsak hullanak botladozva

„A kócot megfésülni igyekeztem
a bogot megoldani igyekeztem
az iszapot kiszűrni igyekeztem
az érdest lecsiszolni igyekeztem

vacogok persze vacogok
vacogok de meleg fény vág belém
meleg fény buggyan bennem és ömöl szét:

a verseim a verseim
élve maradnak folytatják a dolgom
tehetős áldott sarjaim.”

Rétegekben hánytorog elő az idő, felfűzve egy-egy fényzsinórra.

Óvodás-gyerek szólal, vállán bőrszíjakkól font, csöpp uzsonnatáska, valami kilátszik belőle.

Lyukas, korom-zománcos tepsik, palacsintasütők, lábosok, fazekek. Nagyanyák sütnék-főznek, még talán dédanyák is. Kigombolt nadrágok, körül-zsíros szájak, mély-vastag bőfögek.

Ezt a díványt már aligha rakná össze valaki is. A karcsúsított barna rugók egy-kupacban, máshol az afrik, máshol két barokkláb. Majd a díványok utolsó ítéletén, ha a díványok istenének anyala megfűjja harsonáit . . . (Lásd: lejárt temetőparcellák, robbanások halottai!)

A szekrénytelen fiókban ifjú diók. Keserű a diólevélszag, csúcsmagányos fa társtalan szaga. Idillek a lombjai alá kenve: poharazgatások, kártyacsaták, nyárest-csöndbe olvadó szókanyargások. Ennek a fának pedig semmi érzéke az idillhez, semmi köze hozzá. Keserű fa, csúcsmagányos, a zivatar jobban kedvére van. De az erő mindig fészket szül, a zord erő pacsuli-puhaságot.

Egy rézüstből meg – az üstháznak nyoma veszett – sorra kímálszik a tegnap és a tegnapelőtt technikája. Hökkentő gyűjtemény: kétszálás, textilszigetelésű villanydrótok, faszenes vasaló, ólom vízvezetékcső-darab, falifogas, csillármaradvány, félfordító, dúlt elemlámpa-tok, vekkeróra, törött csiga, horpadt kávédaráló ésatöbbi ésatöbbi (folytatható a saját tapasztalatok és tetszés szerint, nem lesz lényeges eltérés).

Kint jár a szél, nap szikrázik. A szél vékony suhogására, a nap egy-egy fényzsinórjára felfűződik a réteges idő.

Tíz hosszú év Trója alatt, tíz hosszú év hazafelé. Csak tíz volt-e Trója alatt, csak tíz-e ez a pár-perces bolyongás?

Pénélopé hűséges és türelmes. Az időt fonja nappal s fejt éjjel. A hosszú-hosszú kelme így marad néhány arasznyi csak. Pedig . . .

S leszáll az ember, vissza Ithakába, s csodálkozik, hogy annyi-annyi év múlt el, holott kutyája még ugyanazt a csontot rágja, amit előbb dobott neki.

Bennem magamban bőrömön belül szerveim pontos működésében a vegetáció csodálatos bölcsességében (pontosabban: valami bölcsesség-kreálta vegetáció csodájában) a külső hatások kondicionált szükségességében tehát igényével mindannak amit a billent rend nyögve vagy jajongva utasít el vagy igyekszik elutasítani védve magát holott most boldogan fut elébük vagyis ebben a nincs-puhább fészekben (furcsa hogy fészeklakó és fészek: egy) királyi biztonsággal szúnyok s engedem hogy sziget-létem fövényes-lágy partjait dühösen esetleg fondorul csapkodja-ostromolja a nemlét-óceán hullám-gyűrű-hada hiszen horpad a part-szegély de egyben sekélyesül is és végül nem történhet rajtam semmi rossz lakván magam magamban bőrömön belül szerveim pontos működésének bástyái közt

Mi volt e test

Én tudom, igen, a legpontosabban,
a legmélyebben, legtöbb oldaláról,
az árnyalatok százezer fokán,
én tudom, igen, hogy mi volt e test,
milyen egyetlen, ismétlődhetetlen,
milyen párvát-nem-lelhető csoda
az összejtől a végképp bonyolult
organizmusig, én tudom csupán.

Hát gyászolom magam előre, jobban,
mint teheti majd a legközelebbi
bőrömön kívüli másik, a szintén
pótolhatatlan, akit éppenúgy
képtelen lesz akárki elsíratni
őszintébb fájdalommal önmagánál.

Öröklét

Az anyag ilyen-olyan változatban
százezer mód: szokásosan s szokatlan
csak ki ne vonjam belőle magam
öröklétem már biztosítva van
hiszen másképp mindenképp képtelenség:
vagyok végképp beiktatott jelenség
ki valahogy s valamivégre lett

Így történt ámen elvégeztetett!

A túli Nap felé

A csonkasághoz új s új csonkulás:

így lesz egész az egész.

Köszönni való a próbáltatás,

a megveretés.

A fészken ütött rések köszönni valók,

a végig-seb test meg a

végig-seb élet: a rossz s a jó

váltakozó mártíriuma.

Így nő hosszú, fehér

szakáll (a bölcsesség lobogója) az állon,

s lengése elér

mindenüvé a világon.

Még bögök, lázadozom,

morog bennem a bamba

ösztön: szeretne nagyon

heverni nyúlós nyugalomba.

De az elme mosolyt nevel:

szép sorsomat

építi minden kéz, amely

törvényszerűen fosztogat.

S mire majd nem leszek
fosztható tovább,
s megállnak a kezek,
s kerek lesz a világ:

tán új dolgokat is tudok még,
s pár hírt is hozhatok
onnét, ahonnét
már látni a túli Napot.

Anabázis

Éveket néhány percért!

De ti akikről szó van
nálam is gyámoltalanabbul – –

A ki- és bejárat kapuja nem növekedett

Akkor inkább én
s úgy hogy statisztáknak se kellett
Ha sikerül hírt hoznom nem leszek irigy

Három csöppség néz felém mosolyogva
fényképek börtönszigeteiről
Igyekeztem az utat karbantartani

Várjatok
nem várok sokáig
csak várjatok és gondosan füleljetek
mikor csap ki szájamból és szívemből
a pusztító anabázis után
a győzelmes
thalassa!

Én gyöngé lélek

Most ha jönnél idegenül kicsit tört vállal
fájós lábad miatt kicsit szabálytalan járással
s a mostani szemeddel arcoddal kezdeddel

ha – mondom – idegenül és én nem volnék elég
okos és jó képzeletű hogy meglássam az út
idáig hozó szakaszát visszaidézzem
a tízegynéhány ezernyi nappalt s éjszakát
melyek koptattak zúztak deformáltak
melyekben – kockáztatva a magad
emberi rangját – akik rád bízottak
azok rangját szolgáltad és nem a
szentek pózában vagy akármilyen más
tiszteletre számító vagy esetleg
tiszteletet kikényszerítő pózban

ha – mondom – megjelennél előttem idegenül
mert valamilyen átkozott betegség
zsákba tette s ellopta volna múltam
s most kezdődne nekem s mint amilyen vagy
előzmények nélkül –

ó gyöngé lélek én
tudnék-e úgy rád nézni ahogy illet
ahogy megérdemled nagyon ezerszer is
vagy elmennék melletted érzéketlenül
tán szellő-könnnyű részvétellel: „Bizony
ilyen az élet” s fürkésznék a fiatal
jóformájú üresek után kik pedig
még arra sem volnának méltók (régi dal)
még arra sem hogy saruid megoldják . . .

Mikor már véreim nem védenek,
s azok se, kik még emberként szerettek:
lesznek-e akkor is, kik kézbe vesznek,
olvasnak, emlegetnek, értenek?

Nyilván piszkos-kis önzés volna, ha
a magam étkét, magam italát
tukmálnám más földű-egű világ
más-éhű, más-szomjú lakóira.

Ne maradjon belőlem semmi több,
csak amit élő érdeke szerint
táplálékként őriz meg az utókor.

S amire nem lesz majd szüksége, mint
szemét pusztuljon a szemét között,
kerüljön illendő helyére jókor.

- Ritmus, rend, zene [7]
Beszélgetés a költészetről [8]
Március [9]
Május [13]
Gyermekkori táj [14]
Egynyári virág [16]
Lélek és ősz [19]
Novemberi délelőtt [20]
Esti ablak mögött [21]
Flóra-pihenő [22]
Séta és meditáció [27]
Balatoni néhánysorosok [31]
 A tóhoz türelmetlenül [31]
 Parti kártyázó [31]
 Javaslat [31]
 Egy öreg villára [32]
 Padok [32]
 Sex-hullám [32]
 Anti-sex [32]
 Vissza a természethez [33]
Egy régi folyóíratra [34]
Nikla, november, 1820 után [37]
Egry műtermében [38]
Janus Medvevárban [39]
Padlás-Odüsszeia [42]
Biztonságban [45]
Mi volt e test [46]
Öröklét [47]
A túli Nap felé [48]
Anabázis [50]
Én gyöngye lélek [53]
Verseim sorsa [54]

Ezt a könyvet Csorba Győző hatvanötödik születésnapjára, a költő iránti szeretettel és megbecsüléssel a pécsi Szikra Nyomda dolgozói – Szendrői György igazgató irányításával, Szántó Tibor tervei szerint – társadalmi munkában, háromszáz számozott példányban készítették el. Martyn Ferenc alkotásait Nádor Katalin reprodukciói nyomán közöljük. Könyvársi forgalomba nem kerül.

Ez a **70** számú példány.

184066

